

Don Bosko – prijatelj otrok

(prirejeno po izdaji založbe Salve – Don Bosko – prijatelj otrok)

Pred več kot dvesto leti so v Evropi gradili velike tovarne, ki so potrebovale veliko delavcev. Tudi v Italijansko mesto Torino so se iz vasi pod Alpami selili mnogi ljudje, predvsem mladi, kjer so se preživljali v revščini, brez doma in daleč od staršev. Nihče ni skrbel zanje, a Bog jih ni pozabil in jim je poslal nekoga, ki se je zavzel zanje. Na njihova usta se je povrnil nasmeh, spet so zaživel v otroškem veselju in z žarečimi očmi gledali v prihodnost.

Nekaj desetletij prej se je začelo v majhni vasici nedaleč od Torina, v pokrajini Piemont...

Ko se je 16. Avgusta 1815 v vasici Becchi rodil Janezek Bosko, sta ga oče in mati sprejela z vso ljubeznijo in veseljem. Malo pa sta bila tudi v skrbeh. Očka je bil kmet in družina je bila revna. Imel je že dva sinova. Živel so v pomanjkanju.

Na žalost je očka umrl, ko je bil Janezek star dve leti. Mati Marjeta je storila vse, da je lahko preživljala družino. Vsak izmed sinov ji je pomagal na svoj način. Tudi najmlajši, Janezek, je pomagal pri hišnih opravilih in vodil krave na pašo.

Ko je bil star devet let, je imel čudne sanje. Znašel se je na travniku, polnem otrok, ki so preklinjali. Janezek se je pognal mednje in jih začel tepsti. A nič ni zaleglo. Nenadoma se je prikazal neki mož, ožarjen z lučjo. Dejal je: Janezek, prijatelj si ne boš pridobil s pretepanjem, ampak z ljubeznivostjo. Razloži jim, da je zlo nekaj slabega, dobrota pa je lepa. Dal ti bom učiteljico.

V tistem trenutku se je prikazala veličastna gospa. Otroci so se spremenili v divje živali. Gospa je prišla Janezka za roko in živali so se takoj spremenile v krotke ovčke. Tako moraš narediti z mojimi otroki. Ob svojem času boš razumel.... Tedaj se je Janezek zbudil.

Iz sanj se je naučil, da je mogoče veliko dobrega narediti z ljubeznivostjo in veseljem. Janezek je našel način, kako si pridobiti prijatelje in jim pomagati, da bodo dobri. Učil se je rokohitrstva, delati salte in druga čudesa. Vestno se je naučil trikov kljub padcem in buškam, saj ga je gnala ljubezen do mladih. Ko je bila njegova predstava na višku, jo je prekinil s kratko molitvijo ali pripovedjo iz evangelija. Tako je sejal dobroto in božjo ljubezen v srca mladih.

Janez je spoznal, da ga Bog kliče v duhovniški poklic. Kljub delu je vedno našel čas za učenje, branje in pisanje. V dolgih zimskih večerih je družini in prijateljem prebiral zanimive zgodbe. A najstarejšemu bratu Antonu, ki ni znal ne brati, ne pisati, je bilo pomembno le delo. Zato ni bil vesel, da je Janez zgubljal čas za knjigami.

Odnosi med Antonom in Janezom so se še poslabšali. Anton je bil mnenja, da Janez zapravi več časa za branje kot pa za delo. Janez se je jezil, da ga brat ne razume. Mati Marjeta se je zato, kljub veliki bolečini, odločila, da malega Janeza pošlje za nekaj časa drugam. Tako je Janez nekega zimskega jutra zapustil dom.

Sprejeli so ga na kmetiji Moljevih. Janez je kljub delu tu našel čas za branje in učenje. Pozimi je celo obiskoval šolo. Ob vrnitvi je zbral otroke in jih zabaval z rokohitrskimi triki, bral jim je zgodbe in molil z njimi. To je bila dobra priprava na to, kar bo v življenju počel.

Ko je bil star petnajst let, se je vrnil domov. Anton se je pripravljal na poroko in ga ni več vznemirjal. Janezu je pri učenju pomagal ostareli duhovnik, Jožef Calosso. Opogumljal ga je, naj vztraja do svojega cilja, postati duhovnik. Sprejel ga je na svoj dom, a je kmalu zatem nenadoma umrl. Janezove želje bi se skoraj razblinile.

Janez se je zelo rad učil, a šola je bila zelo daleč, v kraju Castelnuovo. Vsak dan, tudi ob slabem vremenu, je prehodil 20 kilometrov. Sošolci so se mu posmehovali, ker je bil revno oblečen, in niso razumeli, zakaj se kmečki fant tako trudi z učenjem.

Mati Marjeta ni imela denarja, da bi plačala šolanje v mestu Chieri. Janez se je z vrečo odpravil k sosedom, trkal na njihova vrata in prosil pomoč. Tudi sami so bili revni, a so mu darovali grozdje, koruzo, nekateri moko...Tako si je v času svojega šolanja lahko plačal najemnino za stanovanje in hrano.

Kljub temu, da je čez dan veliko delal, ni opustil učenja in molitve. Velikokrat se je učil šele zvečer in pozno v noč.

Pozornost do prijateljev je obrodila sadove. Bil je najboljši učenec in je pomagal mnogim sošolcem. Skupaj z njimi je ustanovil skupino, ki si je prizadevala za dobro. Imenovali so se Družba veselja. Ko je Janez končal šolanje, je odšel v semenišče. Prav to si je želel. A svojih prijateljev ni pozabil. V počitnicah so se vedno srečali.

Janezova velika želja se je uresničila: 5. Junija 1841 je bil posvečen v duhovnika. Sedaj so ga vsi začeli klicati Don Bosko. Njegov duhovni voditelj don Cafasso mu je predstavil bedo mladih v Torinu: mladi brez doma, brez hrane, brez dela, brez družine. Na najslabšem so bili mladi zidarski pomočniki. Zanje ni skrbel nihče, zato so se združevali v klope in se spreminjali v divjaške tatiče.

A don Bosko ni videl vsega. Don Cafasso ga je peljal na obisk v zapore, kjer je bilo zaprtih tudi veliko otrok. Tu so se pogosto znašli zato, ker so zaradi lakote kradli kruh. Don Bosku so se zelo zasmilili in odločil se je, da jim bo kako pomagal. Zapor res ni kraj za otroke.

Za praznik Brezmadežne, 8. Decembra 1841, se je Don Bosko pripravljaj na obhajanje svete maše. V zakristijo je vstopil slabo oblečen deček. Cerkovnik bi ga že skoraj napodil, ko je Don Bosko vzkliknil: Ta je moj prijatelj. Po sveti maši se je z njim pogovarjal. Deček mu je dejal, da je sirota, ki se ni nikoli učil, in da mora trdi delati za preživetje. Don Bosko ga je pohvalil, da zna dobro žvižgati, in je zato lahko njegov prijatelj. Deček mu je obljubil, da se bo naslednji nedeljo vrnil s svojimi prijatelji.

Naslednji teden so prišli k don Bosku. Najprej k sveti maši, potem pa so se igrali na travniku. Don Boskovo prijateljstvo in dobrosrčnost sta privabila mnoge mlade. Čez čas jih je prihajalo več kot sto. Don Bosko ni več vedel, kje bi dobil toliko prostora zanje. Na srečo je gospod Frančišek Pinardi Don Bosku in njegovim mladim oddal svojo lopo in dvorišče za igro.

Don Bosko se je s fanti lotil dela. Lopo so preuredili v kapelo. Nekatero sobe so uredili v spalnice, druge v delavnice in učilnice. Don Bosko je videl, da se mladi niso izučili nobenega poklica, zato je poleg šol zgradil tudi delavnice za čevljarstvo, krojaštvo in tiskarstvo. Ni jim omogočal le zabave, želel jih je pripraviti na življenje.

Poskrbel je za njihovo zaposlitev, predvsem za tiste, ki so prišli iz zapora, saj niso imeli možnosti za delo. Z mojstri je podpisal pogodbe, v katerih je določil primeren delovni čas in odmor za kosilo.

Niso vsi cenili Don Boskovega dela. Nekateri so ga imeli za norca, drugi so ga hoteli spraviti s poti. A kadar se je kdo Don Bosku približal s slabim namenom, se je od nekod pojavil veliki siv pes in ga varoval. Nato pa je spet izginil neznan kam.

Naporno delo, malo počitka in veliko skrbi so Don Boska pripeljali na rob smrti. Zelo je zbolel. Zdravnik je zmajeval z glavo, a stotine otrok je neprenehoma zanj molilo. Čez nekaj dni se je Don Bosku zdravje izboljšalo. Ob srečanju z njimi jim je dejal: Dragi moji od tega trenutka bom vse svoje življenje daroval samo vam.

Don Bosku se je v glavi podilo veliko načrtov, ki pa jih sam ni mogel uresničiti. Potreboval je duhovnike in laike, da bi delovali v oratorijih, šolah in delavnicah, ki jih je načrtoval za mnoge mlade. Dne 23. Januarja 1854 je povabil nekaj mladih, ki so mu pomagali že nekaj let, da bi

ostali z njim. Tisti, ki so se odzvali, so ustanovili skupnost in se poimenovali salezijanci. Don Bosko je želel, da bi se zgledovali po velikem svetniku Frančišku Saleškem.

Eden izmed fantov, ki so prišli k njemu je bil tudi Dominik Savio. Bil je zelo priden fant, ki je želel svoje življenje darovati za druge. Na žalost je zelo zbolel in 9. Marca 1875 leta umrl, star komaj petnajst let. Papež Pij XII. ga je leta 1954 razglasil za svetnika.

Prijateljstva z Don Boskom pa niso iskali le fantje in mladi. Veliko število drugih ljudi iz raznih družbenih skupin in iz drugih držav se je zateklo k njemu. Želeli so ga imeti za duhovnega voditelja ali le njegov odgovor za svoje težave.

Don Bosko ni pomagal le fantom. Tudi mnoga dekleta so potrebovala pomoč. Spoznal je Marijo Dominiko Mazzarello in njene tovarišice, ki so se trudile za uboga dekleta, in skupaj sta ustanovila družbo hčera Marije Pomočnice.

Leta so minevali in Don Bosko se je postaral. Nekega dne je ostal v svoji sobi in ni več vstal iz postelje. Umrl je 31. Januarja 1888. Svojim salezijancem je naročil: Povejte mojim mladim, da jih vse čakam v nebesih.

Don Bosko je deloval na poseben način. Imenuje se preventivni sistem. Temelji na razumu, veri in ljubeznivosti. Navdihuje se v duhovnosti, ki z Božjo ljubeznijo sprejema mladega takega kot je, živ in mu pomaga postati pošten državljan in dober kristjan.

Danes salezijanci delujejo v 120 državah sveta. V Slovenijo so prišli leta 1901. Sledijo Don Boskovemu zgledu in vzgajajo na tisoče mladih, ki so potrebni ljubezni. Don Bosko je bil razglašen za svetnika leta 1934.